

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τερώτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί Τεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Χάριτι τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ εἰσερχόμεθα σήμερον εἰς τό νέον ἐκκλησιαστικόν ἔτος, τιμῶντες καί ἐορτάζοντες ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις καί ᾠδαῖς πνευματικαῖς, κατὰ τήν ἑναρξιν αὐτοῦ, τήν «Ἡμέραν προσευχῆς ὑπέρ τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος».

Ἡ πολυδιάστατος σύγχρονος οἰκολογική κρίσις εἶναι κρίσις τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς θρησκείας καί τῆς φιλοσοφίας του, τοῦ ἥθους καί τοῦ πολιτισμοῦ του. Προηγεῖται ἡ «κακή ἀλλοίωσις» τῆς ἐλευθερίας μας, ἡ ἀποκοπή καί ἡ ἀλλοτρίωσίς μας ἀπό τήν Πηγὴν τῆς Ζωῆς, καί ἀκολουθεῖ ἡ καταστροφικὴ διὰ τό φυσικόν περιβάλλον συμπεροφορά. Αἰσθανόμεθα βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην διὰ τό γεγονός ὅτι αἱ πρωτοποριακαὶ πρωτοβουλίαι καί παρεμβάσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀδιαλείπτως ἀπὸ τό ἔτος 1989 μέχρι τῆς σήμερον, ὅχι μόνον ἀπεκάλυψαν τὰς πνευματικὰς παραμέτρους τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος, ἀλλὰ διήνοιξαν νέας ὁδοὺς καί προοπτικὰς διὰ τήν ἀντιμετώπισίν του. Τὰ οἰκολογικά συνέδρια, οἱ σχετικοὶ διαχριστιανικοὶ καί διαθρησκευτικοὶ διάλογοι, αἱ συγκεκριμέναι προτάσεις τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπὶ περιβαλλοντικῶν θεμάτων, ἡ ἀναφορὰ εἰς τὰς κοινωνικὰς διαστάσεις καί συνεπειὰς τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως καί ἄλλα τοιαῦτα, συγκροτοῦν μίαν ρωμαλέαν περιβαλλοντολογικὴν πρότασιν, μέ ἔμφασιν εἰς τήν ἀδήριτον ἀνάγκην «κοπερνίκειας στροφῆς» εἰς τήν κατανόησιν τῆς ιδέας τῆς προόδου καί εἰς τήν στάσιν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπέναντι εἰς τήν φύσιν, καθὼς καί εἰς τόν τρόπον δράσεως τῶν παραγόντων τῆς πολιτικῆς, τῆς οἰκονομίας καί τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, τῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν θρησκειῶν, τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας καί τῆς παιδείας τῆς νέας γενεᾶς.

Θά συνεχίσωμεν, ἔργῳ καί λόγῳ, τήν προβολὴν τῆς οἰκολογικῆς προτάσεως τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τόν οἰκοφιλικόν δυναμισμόν τῆς εὐχαριστιακῆς, ἀσκητικῆς καί δοξολογικῆς σχέσεως μέ τήν δημιουργίαν, ὑπογραμμίζοντες πάντοτε ὅτι ἀπαιτεῖται ἐπισταμένη θεολογικὴ ἐργασία διὰ τήν ἀποσαφήνισιν τοῦ αὐθεντικοῦ οἰκολογικοῦ μηνύματος τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καί παραδόσεως, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς «καλῆς λείαν» δημιουργίας.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ ἀνάδειξις τῶν θρησκευτικῶν καί ἠθικῶν διαστάσεων τῆς οἰκολογικῆς ἀπειλῆς θά ὁδηγήσῃ εἰς τήν συνειδητοποίησιν τῆς ἀξονικῆς σημασίας

της «οικολογικής ευθύνης». Επί τέλους, ό άνθρωπος πρέπει νά παύση νά δρᾷ ὡς νά μή ἐγνώριζε καί νά ἀποβάλῃ ὀριστικῶς τήν ψευδαίσθησιν ὅτι ὁ πλανήτης γῆ δύναται εἰς τό διηνεκές νά ὑπερβαίνει τās ἀνθρωπογενεῖς ἐπιβαρύνσεις καί καταστροφάς, ὅτι ἡ φύσις ἔχει τήν δύναμιν νά ἀνανεώνεται ἀφ' ἑαυτῆς. Τό ἥθος τῆς ευθύνης διά τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ὀφείλει νά ἐκφράζεται εἰς παγκόσμιον, ἐθνικόν, τοπικόν καί προσωπικόν ἐπίπεδον. Ἐπαναλαμβάνομεν καί πάλιν, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις οἰκολογικῆς ευθύνης εἶναι «κατηγορική προστακτική» διά τήν ἀνθρωπότητα, ἐνώπιον τῆς μεγαλυτέρας ἀπειλῆς, τήν ὁποίαν ἐκλήθη αὕτη νά ἀντιμετωπίσῃ εἰς ὁλόκληρον τήν ἱστορικὴν της διαδρομήν.

Προφανέστατα, μέ κυρίαρχον τό ἀνθρωπολογικόν πρότυπον, τό ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ ὁ «ἄφρων πλούσιος» τοῦ Εὐαγγελίου (Λουκ. ιβ', 17-21), μέ τό «καθελῶ μου τās ἀποθήκας καί μείζονας οἰκοδομήσω, καί συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καί τὰ ἀγαθὰ μου», καί τό «ψυχή, ἔχεις πολλά ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου», ἡ ἀνθρωπότης ὑπονομεύει τό μέλλον της καί ἀφανίζει τόν «οἶκον» της. Αἱ «νεωτερικαὶ ἁμαρτίαι» τῆς ἀνθρωπότητος ἐδημιούργησαν, καί συνεχίζουν νά τό πράττουν, νέους διχασμούς καί διασπάσεις μεταξύ ἀνθρώπου καί φύσεως. Ὁ σύγχρονος «ἀνθρωποθεός» ἐμμένει εἰς τήν γεωκτονίαν, ἀγνοεῖ μέτρα καί ὅρια ἐν ὀνόματι γεωπολιτικῶν σχεδιασμῶν καί οἰκονομικῶν συμφερόντων, τοῦ καταναλωτισμοῦ καί τῆς ἱκανοποιήσεως, οὐσιαστικῶς ἀκορέστων, ἀναγκῶν, ἀλλά καί, βαθύτερον, λόγῳ ἐσωτερικῶν βιωματικῶν καί ἀξιακῶν ἀνατροπῶν. Αἱ ἐπιπτώσεις μιᾶς παγκοσμίου κυριαρχίας τῆς βουλήσεως χειραγωγήσεως, ἐργαλειοποιήσεως καί ἐκμεταλλεύσεως τῆς φύσεως θά ἀποβοῦν τραγικαί διά τήν ζωὴν εἰς τόν πλανήτην μας.

Ἡ προϊοῦσα ἀποδοχή καί ἐπίσημος καθιέρωσις τῆς 1^{ης} Σεπτεμβρίου ὑπό τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ὡς Ἡμέρας Προστασίας τοῦ Φυσικοῦ Περιβάλλοντος ἀποκτᾷ σήμερον ἰδιαίτεράν βαρύτητα ὡς σύμβολον καί ἔμπρακτος προώθησις τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν. Ἐξ ἄλλου, ἡ δοξολόγησις τοῦ «δημιουργοῦ πάσης τῆς κτίσεως» κατὰ τήν Ἀρχήν τῆς Ἰνδίκτου εἰς τήν λειτουργικὴν παράδοσίν μας, ἀποτελεῖ μίαν πολύτιμον παρακαταθήκην, ὡς πρόσκλησις καί προτροπή πρὸς σεβασμόν τῆς δημιουργίας, ἡ ὁποία ὑφίσταται τās συνεπείας τῆς ἀνοικτεῖς ἀνθρωπογενοῦς ἐπιβουλῆς.

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα,

Ὁ σεβασμός τῶν βασικῶν πυλώνων τοῦ οἰκολογικοῦ πολιτισμοῦ δύναται νά ἀνακόψῃ τās οἰκοκαταστροφικὰς τάσεις καί νά διανοίξῃ τόν «οἰκολογικόν μονόδρομον» τῆς βιωσίμου ἀναπτύξεως. Γενικώτερον, ἡ ἀνθρωπότης ἔχει ἀνάγκην συναινέσεως ἐπὶ ἐνός κορμοῦ κοινῶν θεμελιωδῶν ἀξιῶν, ὁ ὁποῖος, ἐντός ἐνός κόσμου ρήξεων καί πολώσεων, θά λειτουργῇ ὡς πυξίς διά τήν πορείαν πρὸς τό μέλλον. Ἀξονα αὐτοῦ τοῦ ἀξιακοῦ συνόλου θεωροῦμεν τήν ἀρχὴν τῆς ἀλληλεγγύης, ὡς παράγοντος συνυπευθυνότητος, διαλόγου καί εἰλικρινοῦς ἀμοιβαιότητος, ὁμοῦ μετὰ τῆς συλλογικῆς ευθύνης διά τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Τόσον ὁ ἔμπρακτος σεβασμός τῆς ἱερότητος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ὅσον καί ἡ μέριμνα διά τήν ἀκεραιότητα τῆς κτίσεως, ἀποτελοῦν, ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς,

ζωτικάς ἐκφάνσεις τῆς εὐχαριστιακῆς πραγματώσεως τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς κλήσεως τοῦ ἀνθρώπου νά καταστῇ «ἱερεὺς» τῆς δημιουργίας.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, εὐχόμενοι αἴσιον καί εὐκαρπον ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καί θεαρέστοις τόν νέον ἐκκλησιαστικόν ἐνιαυτόν, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, πρεσβείαις καί μεσιτείᾳ τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου, τήν πανίερρον εἰκόνα τῆς ὁποίας εὐλαβῶς φυλάττομεν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, καί «στόμασι καί καρδίᾳ καί θελήματι» ἀσπαζόμεθα, τήν χάριν καί τό ἔλεος τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Οὗ τό ὑπεράγιον ὄνομα εἴη εὐλογημένον καί δεδοξασμένον νῦν καί αἰεὶ καί εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν!

βκς' Σεπτεμβρίου α' β.
Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν